

Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi
Firat University Journal of Social Science
Cilt: 21, Sayı: 1, Sayfa: 233-253, ELAZIĞ-2011

GRUP PROJE ÇALIŞMASINDA ÖĞRENCİLERİN GRUP BECERİLERİ İLE GRUP, PROJE VE KENDİLERİ HAKKINDA YAPTIKLARI DEĞERLEMELER ARASINDAKİ İLİŞKİ

Link Between Students' Assessment About Group Skills and Group, Project and Themselves in Group Project Work

Esmâ Ülkü KAYA¹

ÖZET

Grup proje çalışması, öğrencilerin grup olarak çalışma becerilerini ve öğrenme kapasitelerini geliştirme konusunda eğitimcilere yardımcı olan önemli bir çalışmadır. Ayrıca grup çalışması, bireylerin grup ve takım çalışmasıyla daha verimli ve uyumlu çalışmalarına da destek olmaktadır. Grup becerilerinin gelişimi üzerinde çok fazla faktörün etkisi vardır. Çalışmamızda, katılımcıların grup becerileri ile grup, proje ve kendileri hakkında yaptıkları değerlemeler arasındaki ilişki araştırılacaktır. Bu çalışmaya Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler MYO İşletme programı 'satış yönetimi' dersini alan 2005/2006 yılının 2. döneminde 25 normal öğretim ve 33 ikinci öğretim öğrencisi ve 2006/2007 yılının 2.döneminde 33 normal öğretim ve 34 ikinci öğretim öğrencisi olmak üzere toplam 125 öğrenci katılmıştır. Çalışmanın sonuçları, farklı yıllarda katılımcıların verdikleri cevaplar arasında farklılık olduğunu ve katılımcıların grup becerileri ile grup, proje ve kendilerini hakkında yaptıkları değerlemeler arasında ilişki olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Grup Proje Çalışması, Öğrenme, Grup Becerileri, Grup Öğrenme

ABSTRACT

Group project work is an important work helping to educators regarding that students enhance skills of working as group and learning capacities. But also group work has supported working in ways that individuals are more productivity and harmonious with group and team work. There have effects on growth of group skills of many factors. In our study will be studied linking between participants' assessment about group skills and group, project and themselves. This study was participated to totally 125 students whose 25 of them daytime and 33 of them nighttime students in the second semester of 2005/2006 year and 33 of them daytime and 34 of them nighttime students in the second semester of 2006/2007 year taking 'sale management' lecture of the business program in Vocational School of Social Sciences at the University of Fırat. The results of study indicated that there were differences between responses of participants in separate years and that there were correlation between participants' assessment about group skills and group, project and themselves.

Key Words: Group Project Work, Learning, Group Skills, Group Learning

¹ Yrd. Doç. Dr., Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler MYO, Elazığ; ukaya@firat.edu.tr

1. GİRİŞ

Gruplar, kişilerin davranış ve tutumlarının oluşmasına, gelişmesine yardımcı olmaktadır. Belirli durumlar karşısında nasıl hareket etmesi gerektiğini gösterip, sosyal yönden geçerli davranışlara sahip olmasını sağlamaktadır. Üyelerin birbirleriyle olan etkileşimi, insanların grup içinde daha hızlı öğrenmelerine, karşılaştıkları güçlükleri daha bilinçli ve becerikli bir biçimde çözümlenmelerine yardımcı olmaktadır. Gruplar üyelerinin çeşitli amaçlarının gerçekleşmesinde aracı olup, onları başkalarına karşı koruyarak, üyelerinin kabul edilme ve prestij sağlama ihtiyaçlarını karşılayabilmektedir (Dinçer ve Fidan, 1996:330). Gruplar, örgütlerde başarıyı artırıcı çabalar arasında görülmektedir. Bir işi birlikte yapma ve ortak başarı yaratma duygusu, örgüt için her zaman yararlı sonuçlar doğurmaktadır. Çünkü kişisel başarılar işgörenler arasında kopukluklara ya da klikleşmeye yol açabilmektedir. Hâlbuki çalışma gruplarını özendirme, bireyler arası işbirliği, dayanışma içinde çalışma duygusunu ve alışkanlığını geliştirmekte, işgörenleri daha sıkı bir şekilde birbirine bağlayarak, karşılıklı saygı-sevgi ve anlayış ortamı yaratmaktadır (Karatepe, 2005:195). Bir yönetici için, örgütlerde kişisel davranışı anlamak kadar grup davranışını anlamak da önemlidir. Çünkü belirli özelliklere sahip bir kişi, belirli bir grubun üyesi olarak pekâlâ değişik, kişi olarak kendisinden beklenmeyen bir davranışı gösterebilir. Bu nedenle yöneticilerin, belirli bir grubun oluşması ve faaliyet göstermesini etkileyen güçleri ifade eden ‘grup dinamiği’ ni anlaması gerekir (Koçel, 1993:353–354).

London ve Sessa, grupların sürekli öğrendiklerini belirtmektedirler. Yazarlara göre gruplar, işlerini yerine getirirken karşılaştıkları engelleri aşarak ve işlerine yardım edecek olan fırsatları görerek öğrenmektedirler. Grupların bir birim olarak daha etkili nasıl çalışacaklarını, bazı şeyleri nasıl yerine getireceklerini ve bu şeyleri daha iyi nasıl yapacaklarını ve aynı zamanda yeni şeyleri öğrendiklerini belirtmektedirler. Yazarlar; grupların üç şekilde öğrendiklerini, sürekli öğrenerek öğrenmeye devam ettiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca grupların, uyum sağlayarak (adaptively) öğrendikleri ve öğrenme dürtüsüne, grubun öğrenmeye hazır olmasına ve ilgili oldukları süreçleri öğrenmeye bağlı olarak bütünleştirici (generatively) ve dönüştürücü (transformatively) şekilde öğrendiklerini ilave etmektedirler. Yazarlar, dürtü mevcutsa uyum sağlayıcı öğrenme ihtimalinin olduğunu ancak üyeler yeni fikirlere açık olmadıkları ve dış baskılara hassas olmadıkları zaman, grubun öğrenmeye hazır olmadığını belirtmektedirler. Araştırmacılar, öğrenmeye hazırlıklı olma yüksek olduğunda ve dürtü güçlü olduğunda ise, bütünleştirici ve dönüştürücü öğrenmenin olumlu sonuçlar verebileceğini belirtmektedirler (London ve Sessa, 2007: 665).

Will'e göre, grup öğrenme sınırı belirlenmemiş bir süreçtir ve sonucu önceden tahmin edilemez. Ayrıca araştırmacı grup öğrenmenin dinamiklerini anlamının, başarılı bir tecrübeyi elde etmeye yardım edeceğini ifade etmektedir (Will, 1997: 35).

Etkili bir grup öğrenmeyi sağlayabilmek için aşağıdaki kriterlerle ilgili özelliklerin aranması gerekmektedir (Will, 1997: 35–37):

1. Grubun büyüklüğü ve yapısı.
2. Grup süreci.
3. Grup üyeleri arasında samimiyet oluşturma.
4. Beklentileri ve temel kuralları belirleme.
5. Etkili grup tartışması.
6. Öğrenme tarzları.
7. Grup çalışmasını sonlandırma.

Heimlich, oldukça yaygın olarak kullanılan grup öğrenme tekniklerini; tartışma, oyun oynama, rol oynama, simülasyon (simulation), projeler ve diğer aktiviteler şeklinde sınıflandırmaktadır (Heimlich, 1996: 44–46). Araştırmacı, grup projelerinin zorluklarını belirlemede tek başarılı uygulamanın; grupla ilgili etkili bir söz, bir sanat çalışması ya da bir süreç aktivitesi şeklinde yaratıcı olarak sunulan bir sunumu içeren ve bir çaba unsuru olan grup projelerine ihtiyaç duymak olduğunu belirtmektedir. Araştırmacı, grup projesi sonuçlarının sunumunun önemli olduğunu ancak zaman sınırlılığının, çoğunlukla beklentileri hemen hemen sözlü sunumlara benzer sonuçlandırma tuzağına yetişkin eğitimcileri düşüreceğini belirtmektedir. İlave olarak yazar eğitmen tarafından belirlenen ilkelerin, projelerin rapor edilme tarzının büyük ölçüde belirleyicisi olduğunu ifade etmektedir (Heimlich, 1996: 45–46). Crosby; aktif katılımı, küçük grup çalışmasının üç özelliğinden (diğerleri spesifik bir görev ve refleksyon-yansıtma- özellikleri) biri olarak görmektedir. Yazar, küçük grup çalışmasının en önemli özelliğinin üyelerin birbirleriyle etkileşimi olduğunu belirtmektedir. Grup çalışmasına katılımın seviyesinin üyeler arasında değişebileceğini, bütün üyelerin grup çalışmasına belirli bir düzeyde katılımlarının önemli olduğunu vurgulamaktadır (Crosby, 1996:189).

Üniversite eğitiminde grup çalışması; öğrencilerin işbölümü yapma, birlikte öğrenme, uyum içinde çalışma, motive olma ve zamanlarını iyi kullanma gibi alanlarda kendilerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır. Eğitimde öğrenme kapasitesini geliştiren birçok strateji uygulanmasına rağmen, bu çalışmanın en önemli üstünlüğü öğrencilerin öğrenme sürecine katılımı olmaktadır. İster bilinçli isterse kendiliğinden oluşan gruplar olsun, diğer grup üyeleri üzerinde liderin etkisi büyüktür. Ancak grup lideri, grup çalışmasının başarısını etkileyen tek faktör değildir. Bunun dışında grup

çalışmasının başarısını etkileyecek başka faktörler mevcut olup, eğitiminin bu faktörlerin grup öğrenme üzerindeki etkisini bilmesi önemlidir.

2. METOT

Metot bölümü; çalışmanın önemi ve konusu, çalışmanın kapsamı, grupların biçimlendirilmesi ve verilerin toplanması, çalışmanın amacı ve hipotezleri ile istatistiksel analiz başlıklarından oluşmaktadır.

2.1. Çalışmanın Önemi ve Konusu

Grup çalışması, öğrencilere birlikte çalışma yoluyla grup ve bireysel öğrenme performansının nasıl geliştirilebileceğini göstererek daha uyumlu ve etkili bir şekilde çalışabilmelerine yardımcı olmaktadır. Grup çalışmasının başarısında birçok faktörün etkisi söz konusuysen, katılımcının; grup, proje ve kendisi ile ilgili yaptığı değerlendirmeleri de dikkate almak gereklidir. Bu gerekçelerle çalışmanın konusu, grup proje çalışmasında öğrencilerin grup becerileri ile grup, proje ve bireysel olarak kendileri hakkında yaptıkları değerlendirmeler arasındaki ilişkiyi araştırmaktır.

2.2. Çalışmanın Kapsamı, Grupların Biçimlendirilmesi ve Verilerin Toplanması

Çalışma, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler MYO işletme programında farklı yıllarda (2005/2006 ve 2006/2007 yılı bahar dönemi) ‘Satış Yönetimi’ dersini alan 2.sınıf öğrencilerini kapsamaktadır. ‘Satış Yönetimi’ dersi içerik açısından ‘Pazarlama İlkeleri’ dersinin devamı olarak düşünüldüğünden, güz döneminde ‘Pazarlama İlkeleri’ dersini alan öğrenciler en yüksekten en düşük nota doğru sıralanmış daha sonra her gruptan bir öğrenci alınarak beşer kişilik gruplar oluşturulmuştur. Dolayısıyla beş kişilik gruptaki her birey, her gruptan alınan ve farklı başarı seviyesini temsil eden bir öğrenciyi temsil etmektedir. Grupların oluşturulmasında Mills’in (2003) çalışmasına benzer bir yol izlenmiştir. Grup proje çalışmasının sonunda katılımcı öğrencilere anket formu-Mills çalışmasında; Garvin ve Diğerlerinin (1995) dizayn ettiği, Bourner ve Diğerlerinin (2001) kullandığı anket formuna benzer olan ve iki sorunun ilave edildiği bir anket formunu kullanmıştır (Mills, 2003:529). Çalışmamızda proje çalışması sonunda öğrenciler, Mills ve Woodall’ın (2004) (daha önce Mills’in (2003) çalışmasında kullandığı), çalışmalarında kullandıkları 19 sorudan oluşan anket formunu doldurmuşlardır-uygulanmıştır. Çalışmadan elde edilen bazı verilerin analizinde Mills (2003), Mills ve Woodall (2004) ve Bourner ve Diğerlerinin (2001) çalışmalarına benzer bir yol izlenmiştir. Bu çalışmaya 2005/2006 yılının 2.döneminde, 25 normal öğretim ve 33 ikinci öğretim öğrencisi ve 2006/2007 yılının 2.döneminde ise 33 normal öğretim ve 34 ikinci öğretim öğrencisi olmak üzere toplam 125 öğrenci katılmıştır. Anket formu; katılımcının proje öncesi ve

proje sonrası grup çalışması ile ilgili düşüncelerini, katılımcının gruba katkısını, katılımcının grubu değerlemesini, grubun diğer üyelerinin gruba katkılarını, katılımcının grup çalışmasında önemli görülen becerilerini geliştirme derecesini ve bu becerilerin ihtiyaç duyulan geliştirilme derecesini ölçen bir kısmı kapalı, bir kısmı ise açık uçlu olmak üzere toplam 19 sorudan oluşmaktadır.

2.3. Çalışmanın Amacı ve Hipotezleri

Çalışmanın amacı, katılımcıların grup becerilerinin gelişimi ve gelişim ihtiyacı konusundaki düşünceleri ile grup, proje ve kendileri hakkındaki yaptıkları değerlemeler arasındaki ilişkiyi ölçmektir. Ayrıca çalışmada, grup proje katılımcılarının proje sonundaki ve proje başlangıcındaki düşüncelerinin ve proje çalışması esnasında ilgili alanlarda becerilerini geliştirme ile geliştirme ihtiyacını tanımlamalarına dair düşüncelerinin katılım yılına göre farklılık gösterip göstermediğini ölçmek de amaç edinilmiştir. Çalışmayla ilgili hipotezler aşağıdaki gibidir:

- H1a:** Grup proje katılımcılarının, proje sonundaki düşünceleri ile katılım yılı arasında anlamlı bir ilişki vardır.
- H1b:** Grup proje katılımcılarının, proje başlangıcındaki düşünceleri ile katılım yılı arasında anlamlı bir ilişki vardır.
- H1c:** Grup proje katılımcılarının, proje çalışması esnasında ilgili alanlardaki becerileri geliştirmeye dair düşünceleri ile katılım yılı arasında anlamlı bir ilişki vardır.
- H1d:** Grup proje katılımcılarının, proje çalışması esnasında ilgili alanlardaki becerileri geliştirme ihtiyacını tanımlamaya dair düşünceleri ile katılım yılı arasında anlamlı bir ilişki vardır.
- H2a:** Grup proje katılımcılarının, proje çalışması esnasında geliştirdiği becerilerine ilişkin düşünceleri ile birlikte çalıştıkları grubu değerlemeleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.
- H2b:** Grup proje katılımcılarının, proje çalışması esnasında geliştirdiği becerilerine ilişkin düşünceleri ile tekrar aynı grupta çalışmayı istemeleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.
- H2c:** Grup proje katılımcılarının, proje çalışması esnasında geliştirdiği becerilerine ilişkin düşünceleri ile projenin sonu ile ilgili düşünceleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.
- H2d:** Grup proje katılımcılarının, proje çalışması esnasında geliştirdiği becerilerine ilişkin düşünceleri ile gruba olan katkıları arasında anlamlı bir ilişki vardır.
- H2e:** Grup proje katılımcılarının, proje çalışması esnasında geliştirdiği becerilerine

ilişkin düşünceleri ile proje çalışması esnasında öğrendikleri konusundaki düşünceleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H2f: Grup proje katılımcılarının, proje çalışması esnasında geliştirdiği becerilerine ilişkin düşünceleri ile grubun diğer üyelerinden öğrendikleri konusundaki düşünceleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H3a: Grup proje katılımcılarının, proje çalışması esnasında gelişime ihtiyaç duydukları becerilerine ilişkin düşünceleri ile birlikte çalıştıkları grubu değerlemeleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H3b: Grup proje katılımcılarının, proje çalışması esnasında gelişime ihtiyaç duydukları becerilerine ilişkin düşünceleri ile tekrar aynı grupta çalışmayı isteme dereceleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H3c: Grup proje katılımcılarının, proje çalışması esnasında gelişime ihtiyaç duydukları becerilerine ilişkin düşünceleri ile projenin sonu ile ilgili düşünceleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H3d: Grup proje katılımcılarının, proje çalışması esnasında gelişime ihtiyaç duydukları becerilerine ilişkin düşünceleri ile gruba olan katkı dereceleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H3e: Grup proje katılımcılarının, proje çalışması esnasında gelişime ihtiyaç duydukları becerilerine ilişkin düşünceleri ile proje çalışması esnasında öğrendikleri konusundaki düşünceleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H3f: Grup proje katılımcılarının, proje çalışması esnasında gelişime ihtiyaç duydukları becerilerine ilişkin düşünceleri ile grubun diğer üyelerinden öğrendikleri konusundaki düşünceleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

2.4. İstatistiksel Analiz

Alınan cevapların analizinde SPSS-13 programı kullanılmıştır. Çeşitli sorulara verilen cevaplar arasında ya da herhangi bir soruya ait cevaplarla soruyu cevaplayanların kişisel özellikleri arasında bir ilişki olup olmadığını test edebilmek için kullanılan ki-kare testi (Büyüköztürk, 2002:143), çalışmamızda katılımcıların proje öncesi ve sonrası düşünceleri ile katılım yılı arasındaki ilişkiyi test etmek amacıyla kullanılmıştır. Aynı test katılımcıların proje çalışması esnasında ilgili alanlarda becerilerini geliştirmeye ve geliştirme ihtiyacını tanımlamaya dair düşüncelerinin katılım yılına göre farklılık gösterip göstermediğini test etmede de kullanılmıştır.

İki değişken arasındaki ilişkinin, bu değişkenlerle ilişkili olan bir ya da birkaç tane değişkeni kontrol ederek hesaplanmasını sağlayan kısmi korelasyon (Büyüköztürk, 2002:34), çalışmamızda grup proje katılımcılarının proje çalışması esnasında ilgili

alanlarda becerilerini geliştirme ve geliştirme ihtiyacını tanımlama yönündeki düşünceleri ile grubu, projeyi, kendilerini değerleyen düşünceleri arasındaki ilişkiyi test etmede kullanılmıştır (cinsiyet ve yıl kontrol değişkenleridir).

Ki-kare testinde, serbestlik derecesinin birden büyük olduğu durumda, beklenen değeri 5'ten küçük gözenek sayısı %20'yi aşıyorsa ve araştırmacının denek sayısını artırması imkânsız ise, ilgili satır ya da sütunun düzeylerinde mantıklı ise birleştirme yapılabilir (Büyüköztürk, 2002:142). Çalışmada aşağıdaki birleştirmeler yapılmıştır:

1.Tablo 3'te, 1., 2., 4. değişkenlerin 'çok düşük' ve 'düşük' dereceleri 'düşük' derecesi altında; 3., 5., 6. ve 7. değişkenlerin 'çok düşük', 'düşük' ve 'orta' dereceleri 'düşük ve orta' derecesi altında birleştirilmiştir.

2. Tablo 4'te, 1., 2., 3., 5., 6. ve 7. değişkenlerin 'çok düşük', 'düşük' ve 'orta' dereceleri 'düşük ve orta' derecesi altında ve 4. değişkenin ise 'çok düşük' ve 'düşük' dereceleri 'düşük' derecesi altında birleştirilmiştir.

3. Tablo 5'te, bütün değişkenlerde 'çok düşük', 'düşük' ve 'orta' dereceleri 'düşük ve orta' derecesi altında birleştirilmiştir.

4.Tablo 6'da, sadece 2.değişkenin 'fazla' ve 'çok fazla' dereceleri 'fazla' derecesi altında birleştirilmiştir.

3. SONUÇLAR

Sonuçlar, katılımcılara dair tanımlayıcı sonuçlar ve ilişki test sonuçları şeklinde iki başlıktan oluşmaktadır.

3.1. Katılımcılara Dair Tanımlayıcı Sonuçlar

Grup proje katılımcılarının, katılım yılına ve cinsiyete göre gösterdikleri dağılım Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1: Grup Proje Katılımcılarının Katıldıkları Yıla ve Cinsiyete Göre Gösterdikleri Dağılım

Öğretim Yılı	Öğretim Şekli	Yüzde	n
2005/2006 Yılı	Normal Öğretim	20.0	25
	İkinci Öğretim	26.4	33
	Toplam	46.4	58
2006/2007 Yılı	Normal Öğretim	26.4	33
	İkinci Öğretim	27.2	34
	Toplam	53.6	67
	Genel Toplam	100.0	125
Cinsiyet	Erkek	50.4	63
	Kadın	49.6	62
	Toplam	100.0	125

Tablo 1'e göre, çalışmaya katılan öğrencilerin %50.4'ünü 'erkekler' ve %49.6'sını ise 'kadınlar' oluşturmaktadır. Ayrıca katılımcıların %20'si normal, %26.4'ü ikinci öğretim olmak üzere toplam %46.4'ü 2005/2006 yılındaki ve %26.4'ü normal, %27.2'si ikinci öğretim olmak üzere toplam %53.6'sını ise 2006/2007 yılındaki öğrencilerden oluşturmaktadır.

Tablo 2, katılımcıların grup, proje ve bireysel olarak kendileri ile ilgili yapmış oldukları değerlendirmelerinin dağılımını göstermektedir.

Tablo 2: Katılımcıların Grup, Proje ve Bireysel Olarak Kendileri ile İlgili Yaptıkları Değerlendirmelerin Gösterildiği Dağılım

Kriterler	Dereceler	n	%	Ortalama	Standart Sapma
Birlikte çalışılan grubu değerlendirme düzeyi	Zayıf	4	3.2	3.7360	1.12983
	Çok İyi Değil	18	14.4		
	Tatmin Edici	22	17.6		
	İyi	44	35.2		
	Çok İyi	37	29.6		
	Toplam	125	100.0		
Katılımcının başka bir proje için aynı grupta çalışmayı isteme düzeyi	Hiç	19	15.3	2.8629	1.04636
	Biraz	20	16.1		
	Orta	44	35.5		
	Çok Yüksek	41	33.1		
	Cevap Vermeyenler	1	-		
	Toplam	125	100.0		
Katılımcının projenin sonucunu değerlendirme düzeyi	Çok Zayıf	1	0.8	3.6560	0.91673
	Zayıf	9	7.2		
	Tatmin Edici	48	38.4		
	Yüksek	41	32.8		
	Çok Yüksek	26	20.8		
	Toplam	125	100.0		
Katılımcının bireysel olarak gruba katkısını değerlendirme düzeyi	Çok Zayıf	2	1.6	4.1440	0.92199
	Zayıf	6	4.8		
	Orta	15	12.0		
	Yüksek	51	40.8		
	Çok Yüksek	51	40.8		
	Toplam	125	100.0		
Katılımcının proje çalışmasıyla kendi öğrendiklerini değerlendirme düzeyi	Hemen Hemen Hiç	1	0.8	3.4274	0.61384
	Biraz	5	4.0		
	Orta	58	46.8		
	Büyük Bir Miktar	60	48.4		
	Cevap Vermeyenler	1	-		
	Toplam	125	100.0		
Katılımcının proje çalışmasıyla grubun diğer üyelerinden öğrendiklerini değerlendirme düzeyi	Hemen Hemen Hiç	8	6.5	2.9919	0.84442
	Biraz	20	16.3		
	Orta	60	48.8		
	Büyük Bir Miktar	35	28.5		
	Cevap Vermeyenler	2	-		
	Toplam	125	100.0		

Tablo 2'ye göre, katılımcılar çalıştıkları grubu 'çok iyi' derecesinde %29.6 ve 'iyi' derecesinde %35.2 gibi en yüksek oranlarda değerlemektedir. 'Katılımcının başka bir proje için aynı gruba çalışmayı istemesi', 'orta' derecesinde %35.5 ve 'çok yüksek' derecesinde ise %33.1 oranında en yüksek değerlere sahiptir. 'Katılımcının projenin sonucunu' değerlemesi, 'tatmin edici' derecesinde %38.4 ve 'yüksek' derecesinde ise %32.8 gibi yüksek oranlardadır. 'Katılımcının bireysel olarak gruba katkı' düzeyi, 'çok yüksek' ve 'yüksek' derecelerinde %40.8 gibi yüksek bir orandadır. 'Katılımcının proje çalışmasıyla kendi öğrendiklerini' değerlemesi, 'orta' derecesinde %46.8 ve 'büyük bir miktar' derecesinde ise %48.4 gibi yüksek oranlardadır. 'Katılımcının proje çalışmasıyla grubun diğer üyelerinden öğrendiklerini' değerlemesi ise, 'orta' derecesinde %48.8, 'büyük bir miktar' derecesinde ise %28.5 gibi yüksek oranlardadır.

3.2. İlişki Test Sonuçları

Tablo3, grup proje çalışmasındaki katılımcıların katılım yılına göre proje başlangıcındaki; Tablo 4, grup proje çalışmasındaki katılımcıların katılım yılına göre proje sonundaki düşüncelerine ilişkin ki-kare sonuçlarını vermektedir. Tablo 5, grup proje katılımcılarının katılım yılına göre proje çalışması esnasında geliştirdiği becerileriyle ve Tablo 6, grup proje katılımcılarının katılım yılına göre proje çalışması esnasında gelişime ihtiyaç duydukları becerileriyle ilgili düşüncelerine ilişkin ki-kare sonuçlarını vermektedir. Ayrıca Tablo 7a ve 7b, grup proje katılımcılarının proje ile ilgili geliştirdiği ve geliştirme ihtiyacı duyduğu becerileri ile grubu, projeyi ve kendilerini değerleyen düşünceleri arasındaki kısmi korelasyon sonuçlarını (cinsiyet ve yıl kontrol değişkenleridir) vermektedir.

Tablo 3: Grup Proje Çalışmasındaki Katılımcıların Katılım Yılına Göre Proje Başlangıcındaki Düşüncelerine İlişkin Ki-Kare Sonuçları

Değişkenler	Dereceler	Frekans (%)		Frekans (%)	X ²	p
		2005/2006 Yılı	2006/2007 Yılı			
Katılımcının projenin başlangıcında.....	Düşük	16 (48.5)	17 (51.5)	33 (100.0)	9.248	.026
	Orta	20 (60.6)	13 (39.4)	33 (100.0)		
	Fazla	16 (50.0)	16 (50.0)	32 (100.0)		
	Çok Fazla	6 (22.2)	21 (77.8)	27 (100.0)		
	Toplam	58 (46.4)	67 (53.6)	125 (100.0)		
1.Çalışılan konu hakkındaki bilgi düzeyi	Düşük	16 (61.5)	10 (38.5)	26 (100.0)	12.213	.007
	Orta	22 (57.9)	16 (42.1)	38 (100.0)		
	Fazla	14 (43.8)	18 (56.3)	32 (100.0)		
	Çok Fazla	6 (20.7)	23 (79.3)	29 (100.0)		
	Toplam	58 (46.4)	67 (53.6)	125 (100.0)		
2.Kendine olan güven düzeyi	Düşük	16 (61.5)	10 (38.5)	26 (100.0)	12.213	.007
	Orta	22 (57.9)	16 (42.1)	38 (100.0)		
	Fazla	14 (43.8)	18 (56.3)	32 (100.0)		
	Çok Fazla	6 (20.7)	23 (79.3)	29 (100.0)		
	Toplam	58 (46.4)	67 (53.6)	125 (100.0)		

Tablo 3'ün Devamı

Değişkenler	Dereceler	Frekans (%)		Frekans (%)	X ²	P
		2005/2006 Yılı	2006/2007 Yılı	Toplam		
Katılımcının projenin başlangıcında.....						
3.Esnek düşünce tarzı düzeyi	Düşük ve Orta	34 (58.6)	24 (41.4)	58 (100.0)	11.356	.003
	Fazla	19 (44.2)	24 (55.8)	43 (100.0)		
	Çok Fazla	4 (17.4)	19 (82.6)	23 (100.0)		
	Toplam	57 (46.0)	67 (54.0)	124 (100.0)		
4.Bağımsız çalışabilme düzeyi	Düşük	11 (45.8)	13 (54.2)	24 (100.0)	3.130	.372
	Orta	18 (56.3)	14 (43.8)	32 (100.0)		
	Fazla	20 (47.6)	22(52.4)	42 (100.0)		
	Çok Fazla	9 (33.3)	18 (66.7)	27 (100.0)		
	Toplam	58 (46.4)	67 (53.6)	125 (100.0)		
5.Çalışma konusundaki beceri düzeyi	Düşük ve Orta	24(57.1)	18(42.9)	42(100.0)	11.014	.004
	Fazla	22(57.9)	16(42.1)	38(100.0)		
	Çok Fazla	12(26.7)	33(73.3)	45(100.0)		
	Toplam	58(46.4)	67(53.6)	125(100.0)		
6.İstekli çalışabilme düzeyi	Düşük ve Orta	24(57.1)	18(42.9)	42(100.0)	10.040	.007
	Fazla	22(55.0)	18(45.0)	40(100.0)		
	Çok Fazla	11(26.2)	31(73.8)	42(100.0)		
	Toplam	57(46.0)	67(54.0)	124(100.0)		
7.Yaratıcı olma düzeyi	Düşük ve Orta	28(63.6)	16(36.4)	44(100.0)	12.238	.002
	Fazla	19(48.7)	20(51.3)	39(100.0)		
	Çok Fazla	11(26.2)	31(73.8)	42(100.0)		
	Toplam	58(46.4)	67(53.6)	125(100.0)		

Tablo 3'te, grup proje çalışmasındaki katılımcıların katılım yılına göre proje başlangıcındaki düşüncelerine ilişkin ki-kare sonuçları görülmektedir. Tabloda 1. Değişken ($x^2=9.248$, $p<.05$), 2.Değişken ($x^2=12.213$, $p<.05$), 3. Değişken ($x^2=11.356$, $p<.05$), 5. Değişken ($x^2=11.014$, $p<.05$), 6.Değişken ($x^2=10.040$, $p<.05$) ve 7. Değişken ($x^2=12.238$, $p<.05$) ile katılım yılı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki görülmektedir. Bu sonuçlara göre 2005/2006 yılındaki katılımcıların proje başlangıcında 'çalışılan konu hakkındaki bilgi', 'kendine olan güven', 'esnek düşünce tarzı', 'çalışma konusundaki beceri', 'istekli çalışabilme' ve 'yaratıcı olma' ile ilgili düşünceleri, 2006/2007 katılımcılarından daha düşük düzeyde gerçekleşmiştir. 'Grup proje katılımcılarının, proje başlangıcındaki düşünceleri ile katılım yılı arasında anlamlı bir ilişki vardır' şeklindeki **Hipotez 1b** kabul edilecektir.

Tablo 4: Grup Proje Çalışmasındaki Katılımcıların Katılım Yılına Göre Proje Sonundaki Düşüncelerine İlişkin Ki-Kare Sonuçları

Değişkenler	Dereceler	Frekans (%)		Frekans (%)	X ²	P
		2005/2006 Yılı	2006/2007 Yılı	Toplam		
Katılımcının projenin sonunda.....	Düşük ve Orta	13(56.5)	10(43.5)	23(100.0)	7.975	.019
	Fazla	25(59.5)	17(40.5)	42(100.0)		
	Çok Fazla	20(33.3)	40(66.7)	60(100.0)		
	Toplam	58(46.4)	67(53.6)	125(100.0)		
1.Çalışılan konu hakkındaki bilgi düzeyi	Düşük ve Orta	19(55.9)	15(44.1)	34(100.0)	2.054	.358
	Fazla	15(39.5)	23(60.5)	38(100.0)		
	Çok Fazla	23(44.2)	29(55.8)	52(100.0)		
	Toplam	57(46.0)	67(54.0)	124(100.0)		
2.Kendine olan güven düzeyi	Düşük ve Orta	23(60.5)	15(39.5)	38(100.0)	9.980	.007
	Fazla	24(52.2)	22(47.8)	46(100.0)		
	Çok Fazla	11(26.8)	30(73.2)	41(100.0)		
	Toplam	58(46.4)	67(53.6)	125(100.0)		
3.Esnek düşünce tarzı düzeyi	Düşük	11(47.8)	12(52.2)	23(100.0)	2.389	.496
	Orta	11(42.3)	15(57.7)	26(100.0)		
	Fazla	20(55.6)	16(44.4)	36(100.0)		
	Çok Fazla	15(38.5)	24(61.5)	39(100.0)		
4.Bağımsız çalışabilme düzeyi	Toplam	57(46.0)	67(54.0)	124(100.0)	8.689	.013
	Düşük ve Orta	20(57.1)	15(42.9)	35(100.0)		
	Fazla	25(55.6)	20(44.4)	45(100.0)		
	Çok Fazla	13(28.9)	32(71.1)	45(100.0)		
5.Çalışma konusundaki beceri düzeyi	Toplam	58(46.4)	67(53.6)	125(100.0)	7.338	.026
	Düşük ve Orta	26(60.5)	17(39.5)	43(100.0)		
	Fazla	18(43.9)	23(56.1)	41(100.0)		
	Çok Fazla	12(30.8)	27(69.2)	39(100.0)		
6.İstekli çalışabilme düzeyi	Toplam	56(45.5)	67(54.5)	123(100.0)	12.857	.002
	Düşük ve Orta	28(66.7)	14(33.3)	42(100.0)		
	Fazla	15(46.9)	17(53.1)	32(100.0)		
	Çok Fazla	15(29.4)	36(70.6)	51(100.0)		
7.Yaratıcı olma düzeyi	Toplam	58(46.4)	67(53.6)	125(100.0)		

Tablo 4, grup proje çalışmasındaki katılımcıların katılım yılına göre proje sonundaki düşüncelerine ilişkin ki-kare sonuçlarını vermektedir. Tabloya göre 1.Değişken ($x^2 = 7.975$, $p < .05$), 3.Değişken ($x^2 = 9.980$, $p < .05$), 5.Değişken ($x^2 = 8.689$, $p < .05$), 6.Değişken ($x^2 = 7.338$, $p < .05$) ve 7.Değişken ($x^2 = 12.857$, $p < .05$) ile katılım yılı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki elde edilmiştir. Bu sonuçlara göre 2005/2006 yılı katılımcılarının proje sonunda ‘çalışılan konu hakkındaki bilgi’, ‘esnek düşünce tarzı’, ‘çalışma konusundaki beceri’, ‘istekli çalışabilme’ ve ‘yaratıcı olma’ ile ilgili düşüncelerinin, 2006/2007 katılımcılarından daha düşük düzeyde gerçekleştiği görülmektedir. ‘Grup proje katılımcılarının, proje sonundaki düşünceleri ile katılım yılı arasında anlamlı bir ilişki vardır’ şeklindeki **Hipotez 1a** kabul edilecektir.

Tablo 5: Grup Proje Katılımcılarının Katılım Yılına Göre Proje Çalışması Esnasında Geliştirdiği Becerilerine İlişkin Düşüncelerinin Ki-Kare Sonuçları

Değişkenler	Dereceler	Frekans (%)		Frekans (%)	X ²	p
		2005/2006 Yılı	2006/2007 Yılı	Toplam		
'Grup proje çalışmasıyla....alanında kendimi geliştirdim.'	Düşük ve Orta	24(70.6)	10(29.4)	34(100.0)	13.080	.001
	Fazla	21(44.7)	26(55.3)	47(100.0)		
	Çok Fazla	13(29.5)	31(70.5)	44(100.0)		
	Toplam	58(46.4)	67(53.6)	125(100.0)		
1.Problem çözme becerileri	Düşük ve Orta	9(69.2)	4(30.8)	13(100.0)	14.274	.001
	Fazla	25(65.8)	13(34.2)	38(100.0)		
	Çok Fazla	24(32.4)	50(67.6)	74(100.0)		
	Toplam	58(46.4)	67(53.6)	125(100.0)		
2.Araştırma yapma becerileri	Düşük ve Orta	29(58.0)	21(42.0)	50(100.0)	6.340	.042
	Fazla	18(46.2)	21(53.8)	39(100.0)		
	Çok Fazla	11(30.6)	25(69.4)	36(100.0)		
	Toplam	58(46.4)	67(53.6)	125(100.0)		
3.Veri analizi becerileri	Düşük ve Orta	10(71.4)	4(28.6)	14(100.0)	5.211	.074
	Fazla	21(50.0)	21(50.0)	42(100.0)		
	Çok Fazla	27(39.1)	42(60.9)	69(100.0)		
	Toplam	58(46.4)	67(53.6)	125(100.0)		
4.Yazılı biçimde bilgiyi sunma becerileri	Düşük ve Orta	24 (58.5)	17(41.5)	41(100.0)	3.618	.164
	Fazla	12(40.0)	18(60.0)	30(100.0)		
	Çok Fazla	22(40.7)	32(59.3)	54(100.0)		
	Toplam	58(46.4)	67(53.6)	125(100.0)		
5.Sözlü sunum becerileri	Düşük ve Orta	24(64.9)	13(35.1)	37(100.0)	11.449	.003
	Fazla	17(53.1)	15(46.9)	32(100.0)		
	Çok Fazla	17(30.4)	39(69.6)	56(100.0)		
	Toplam	58(46.4)	67(53.6)	125(100.0)		
6.Gruptaki diğer üyelerle çalışabilme becerileri	Düşük ve Orta	18(66.7)	9(33.3)	27(100.0)	13.744	.001
	Fazla	21(60.0)	14(40.0)	35(100.0)		
	Çok Fazla	19(30.2)	44(69.8)	63(100.0)		
	Toplam	58(46.4)	67(53.6)	125(100.0)		
7.Planlama ve örgütlenme becerileri	Düşük ve Orta	21(61.8)	13(38.2)	34(100.0)	11.441	.003
	Fazla	25(54.3)	21(45.7)	46(100.0)		
	Çok Fazla	12(26.7)	33(73.3)	45(100.0)		
	Toplam	58(46.4)	67(53.6)	125(100.0)		
8.Zaman yönetimi becerileri	Düşük ve Orta	21(61.8)	13(38.2)	34(100.0)	11.441	.003
	Fazla	25(54.3)	21(45.7)	46(100.0)		
	Çok Fazla	12(26.7)	33(73.3)	45(100.0)		
	Toplam	58(46.4)	67(53.6)	125(100.0)		

Tablo 5, proje katılımcılarının proje çalışması esnasında geliştirdiği becerilerine ilişkin düşünceleri ile katılım yılı arasındaki ki-kare sonuçlarını vermektedir. Tablo'da 1.Değişken ($x^2 = 13.080$, $p < .05$), 2.Değişken ($x^2 = 14.274$, $p < .05$), 3.Değişken ($x^2 = 6.340$, $p < .05$), 6.Değişken ($x^2 = 11.449$, $p < .05$), 7.Değişken ($x^2 = 13.744$, $p < .05$) ve 8.Değişken ($x^2 = 11.441$, $p < .05$) ile katılım yılı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki görülmektedir. Bu sonuçlara göre 2005/2006 yılındaki katılımcıların, grup proje çalışmasıyla 'problem çözme', 'araştırma yapma', 'veri analizi', 'gruptaki diğer üyelerle çalışabilme', 'planlama ve örgütlenme' ve 'zaman yönetimi' becerilerinin gelişimi ile ilgili

düşünceleri, 2006/2007 yılı katılımcılardan daha düşük düzeyde gerçekleşmiştir. ‘Grup proje katılımcılarının, proje çalışması esnasında ilgili alanlardaki becerileri geliştirmeye dair düşünceleri ile katılım yılı arasında anlamlı bir ilişki vardır’ şeklindeki **hipotez 1c** kabul edilecektir.

Tablo 6: Grup Proje Katılımcılarının Katılım Yılına Göre Proje Çalışması Esnasında Gelişime İhtiyaç Duydukları Becerilerine İlişkin Düşüncelerinin Ki-Kare Sonuçları

Değişkenler	Dereceler	Frekans (%)		Frekans (%)	X ²	p
		2005/2006 Yılı	2006/2007 Yılı	Toplam		
‘Grup proje Çalışmasıyla... alanında gelişime ihtiyacım olduğunu belirledim.’	Çok Düşük	9 (25.7)	26(74.3)	35(100.0)	13.384	.010
	Düşük	15(45.5)	18(54.5)	33(100.0)		
	Orta	9(47.4)	10(52.6)	19(100.0)		
	Fazla	9(81.8)	2(18.2)	11(100.0)		
	Çok Fazla	16(59.3)	11(40.7)	27(100.0)		
	Toplam	58(46.4)	67(53.6)	125(100.0)		
1.Problem çözme becerileri	Çok Düşük	22(35.5)	40(64.5)	62(100.0)	10.165	.017
	Düşük	10(43.5)	13(56.5)	23(100.0)		
	Orta	6(50.0)	6(50.0)	12(100.0)		
	Fazla	20(71.4)	8(28.6)	28(100.0)		
	Toplam	58(46.4)	67(53.6)	125(100.0)		
2.Araştırma yapma becerileri	Çok Düşük	8(29.6)	19(70.4)	27(100.0)	4.949	.293
	Düşük	13(54.2)	11(45.8)	24(100.0)		
	Orta	18(46.2)	21(53.8)	39(100.0)		
	Fazla	8(61.5)	5(38.5)	13(100.0)		
	Çok Fazla	11(50.0)	11(50.0)	22(100.0)		
	Toplam	58(46.4)	67(53.6)	125(100.0)		
3.Verii analizi becerileri	Çok Düşük	21(36.8)	36(63.2)	57(100.0)	7.432	.115
	Düşük	9(45.0)	11(55.0)	20(100.0)		
	Orta	8(57.1)	6(42.9)	14(100.0)		
	Fazla	6(85.7)	1(14.3)	7(100.0)		
	Çok Fazla	14(51.9)	13(48.1)	27(100.0)		
	Toplam	58(46.4)	67(53.6)	125(100.0)		
4.Yazılı biçimde bilgiyi sunma becerileri	Çok Düşük	19(39.6)	29(60.4)	48(100.0)	8.897	.064
	Düşük	8(30.8)	18(69.2)	26(100.0)		
	Orta	14(53.8)	12(46.2)	26(100.0)		
	Fazla	8(72.7)	3(27.3)	11(100.0)		
	Çok Fazla	9(64.3)	5(35.7)	14(100.0)		
	Toplam	58(46.4)	67(53.6)	125(100.0)		
5.Sözlü sunum becerileri	Çok Düşük	16(34.8)	30(65.2)	46(100.0)	5.958	.202
	Düşük	11(44.0)	14(56.0)	25(100.0)		
	Orta	14(53.8)	12(46.2)	26(100.0)		
	Fazla	4(50.0)	4(50.0)	8(100.0)		
	Çok Fazla	13(65.0)	7(35.0)	20(100.0)		
	Toplam	58(46.4)	67(53.6)	125(100.0)		
6.Gruptaki diğer üyelerle çalışabilme becerileri	Çok Düşük	16(34.8)	30(65.2)	46(100.0)	5.958	.202
	Düşük	11(44.0)	14(56.0)	25(100.0)		
	Orta	14(53.8)	12(46.2)	26(100.0)		
	Fazla	4(50.0)	4(50.0)	8(100.0)		
	Çok Fazla	13(65.0)	7(35.0)	20(100.0)		
	Toplam	58(46.4)	67(53.6)	125(100.0)		

Tablo 6'nın Devamı

Değişkenler	Dereceler	Frekans (%)		Frekans (%)	X ²	P
		2005/2006 Yılı	2006/2007 Yılı	Toplam		
'Grup proje çalışmasıyla... alanında gelişime ihtiyacım olduğunu belirledim.'						
7.Planlama ve örgütlenme becerileri	Çok Düşük	16(30.2)	37(69.8)	53(100.0)	13.091	.011
	Düşük	9(42.9)	12(57.1)	21(100.0)		
	Orta	15(68.2)	7(31.8)	22(100.0)		
	Fazla	5(71.4)	2(28.6)	7(100.0)		
	Çok Fazla	13(59.1)	9(40.9)	22(100.0)		
	Toplam	58(46.4)	67(53.6)	125(100.0)		
8.Zaman yönetimi becerileri	Çok Düşük	9 (23.7)	29(76.3)	38(100.0)	17.626	.001
	Düşük	15(62.5)	9(37.5)	24(100.0)		
	Orta	16(61.5)	10(38.5)	26(100.0)		
	Fazla	6(85.7)	1(14.3)	7(100.0)		
	Çok Fazla	12(40.0)	18(60.0)	30(100.0)		
	Toplam	58(46.4)	67(53.6)	125(100.0)		

Tablo 6, proje katılımcılarının katılım yılına göre proje çalışması esnasında gelişime ihtiyaç duydukları becerilerine ilişkin düşüncelerinin ki-kare sonuçlarını vermektedir. Tabloda 1. Değişken ($x^2 = 13.384$, $p < .05$), 2. Değişken ($x^2 = 10.165$, $p < .05$), 7. Değişken ($x^2 = 13.091$, $p < .05$) ve 8. Değişken ($x^2 = 17.626$, $p < .05$) ile katılım yılı arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki görülmektedir. Bu sonuçlara göre 2005/2006 yılı katılımcılarının grup proje çalışmasıyla 'problem çözme', 'araştırma yapma', 'planlama ve örgütlenme' ve 'zaman yönetimi' becerilerinin gelişim ihtiyacı ile ilgili düşüncelerinin, 2006/2007 katılımcılarından daha yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. 'Grup proje katılımcılarının, proje çalışması esnasında ilgili alanlardaki becerileri geliştirme ihtiyacını tanımlamaya dair düşünceleri ile katılım yılı arasında anlamlı bir ilişki vardır' şeklindeki **hipotez 1d** kabul edilecektir.

Tablo 7a: Grup Proje Katılımcılarının, Proje ile İlgili Geliştirdiği ve Geliştirme İhtiyacı Duyduğu Becerileri ile Grubu, Projeyi ve Kendilerini Değerleyen Düşünceleri Arasındaki Kısmi Korelasyon Sonuçları (cinsiyet ve yıl kontrol değişkenleridir)

Kriterler	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Katılımcının;										
Başka bir proje için aynı grupta tekrar çalışmayı istemesi,	-									
Projenin sonucunu değerlemesi,	.42 ^a	-								
Proje çalışmasıyla kendi öğrendiklerini değerlemesi,	.24 ^a	.42 ^a	-							
Proje çalışmasıyla grubun diğer üyelerinden öğrendiklerini değerlemesi,	.53 ^a	.39 ^a	.34 ^a	-						
Bireysel olarak gruba katkısı,	.12	.38 ^a	.53 ^a	.15	-					
Birlikte çalıştığı grubu değerlemesi,	.68 ^a	.51 ^a	.25 ^a	.62 ^a	.28 ^a	-				
Grup çalışmasıyla 'problem çözme becerilerini' geliştirmesi,	.19 ^b	.40 ^a	.30 ^a	.23 ^b	.36 ^a	.26 ^a	-			
Grup çalışmasıyla 'araştırma yapma becerilerini' geliştirmesi,	.12	.23 ^a	.32 ^a	.21 ^b	.37 ^a	.17	.40 ^a	-		
Grup çalışmasıyla 'veri analizi becerilerini' geliştirmesi,	.20 ^b	.28 ^a	.35 ^a	.25 ^a	.23 ^b	.18 ^b	.44 ^a	.50 ^a	-	
Grup çalışmasıyla 'yazılı biçimde bilgiyi sunma becerisini' geliştirmesi,	.09	.22 ^b	.25 ^a	.22 ^b	.36 ^a	.21 ^b	.33 ^a	.56 ^a	.40 ^a	-
Grup çalışmasıyla 'sözlü sunum becerilerini' geliştirmesi,	.11	.22 ^b	.32 ^a	.13	.19 ^b	.06	.34 ^a	.29 ^a	.22 ^b	.32 ^a
Grup çalışmasıyla 'gruptaki diğer üyelerle çalışabilme becerisini' geliştirmesi,	.41 ^a	.21 ^b	.05	.44 ^a	.18 ^b	.39 ^a	.36 ^a	.17	.21 ^b	.14
Grup çalışmasıyla 'planlama ve örgütleme becerilerini' geliştirmesi,	.35 ^a	.34 ^a	.26 ^a	.39 ^a	.21 ^b	.39 ^a	.21 ^b	.35 ^a	.28 ^a	.22 ^b
Grup çalışmasıyla 'zaman yönetimi becerilerini' geliştirmesi,	.16	.24 ^a	.26 ^a	.22 ^b	.23 ^a	.23 ^b	.18 ^b	.24 ^a	.27 ^a	.24 ^a
Grup çalışmasıyla 'problem çözme becerilerini' geliştirmeye olan ihtiyacı,	-.15	-.24 ^a	-.27 ^a	-.08	-.23 ^b	-.13	-.51 ^a	-.26 ^a	-.31 ^a	-.27 ^a
Grup çalışmasıyla 'araştırma yapma becerilerini' geliştirmeye olan ihtiyacı,	-.17	-.15	-.26 ^a	-.20 ^b	-.17	-.16	-.23 ^b	-.58 ^a	-.33 ^a	-.31 ^a
Grup çalışmasıyla 'veri analizi becerilerini' geliştirmeye olan ihtiyacı,	-.19 ^b	-.21 ^b	-.23 ^b	-.25 ^a	-.06	-.12	-.20 ^b	-.31 ^a	-.59 ^a	-.36 ^a
Grup çalışmasıyla 'yazılı biçimde bilgiyi sunma becerisini' geliştirmeye olan ihtiyacı,	-.22 ^b	-.18 ^b	-.27 ^a	-.20 ^b	-.31 ^a	-.19 ^b	-.18 ^b	-.31 ^a	-.31 ^a	-.62 ^a
Grup çalışmasıyla 'sözlü sunum becerilerini' geliştirmeye olan ihtiyacı,	-.25 ^a	-.21 ^b	-.28 ^a	-.19 ^b	-.08	-.20 ^b	-.14	-.09	-.16	-.23 ^a
Grup çalışmasıyla 'gruptaki diğer üyelerle çalışabilme becerisini' geliştirmeye olan ihtiyacı,	-.37 ^a	-.17	-.05	-.38 ^a	-.14	-.31 ^a	-.21 ^b	-.22 ^b	-.15	-.23 ^b
Grup çalışmasıyla 'planlama ve örgütleme becerilerini' geliştirmeye olan ihtiyacı,	-.34 ^a	-.28 ^a	-.32 ^a	-.35 ^a	-.20 ^b	-.32 ^a	-.12	-.24 ^a	-.31 ^a	-.19 ^b
Grup çalışmasıyla 'zaman yönetimi becerilerini' geliştirmeye olan ihtiyacı,	-.26 ^a	-.22 ^b	-.16	-.23 ^a	-.12	-.20 ^b	-.12	-.12	-.28 ^a	-.14

Tablo 7b: Grup Proje Katılımcılarının, Proje ile İlgili Geliştirdiği ve Geliştirme İhtiyacı Duyduğu Becerileri ile Grubu, Projeyi ve Kendilerini Değerleyen Düşünceleri Arasındaki Kısmi Korelasyon Sonuçları (cinsiyet ve yıl kontrol değişkenleridir)

Kriterler	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Katılımcının;												
Başka bir proje için aynı grupta tekrar çalışmayı istemesi,												
Projenin sonucunu değerlemesi,												
Proje çalışmasıyla kendi öğrendiklerini değerlemesi,												
Proje çalışmasıyla grubun diğer üyelerinden öğrendiklerini değerlemesi,												
Bireysel olarak gruba katkısı,												
Birlikte çalıştığı grubu değerlemesi,												
Grup çalışmasıyla 'problem çözme becerilerini' geliştirmesi,												
Grup çalışmasıyla 'araştırma yapma becerilerini' geliştirmesi,												
Grup çalışmasıyla 'veri analizi becerilerini' geliştirmesi,												
Grup çalışmasıyla 'yazılı biçimde bilgiyi sunma becerisini' geliştirmesi,												
Grup çalışmasıyla 'sözlü sunum becerilerini' geliştirmesi,	-											
Grup çalışmasıyla 'gruptaki diğer üyelerle çalışabilme becerisini' geliştirmesi,	.19 ^b	-										
Grup çalışmasıyla 'planlama ve örgütleme becerilerini' geliştirmesi,	.32 ^a	.51 ^a	-									
Grup çalışmasıyla 'zaman yönetimi becerilerini' geliştirmesi,	.21 ^b	.29 ^a	.59 ^a	-								
Grup çalışmasıyla 'problem çözme becerilerini' geliştirmeye olan ihtiyacı,	-.23 ^a	-.07	-.25 ^a	-.23 ^b	-							
Grup çalışmasıyla 'araştırma yapma becerilerini' geliştirmeye olan ihtiyacı,	-.26 ^a	-.12	-.28 ^a	-.22 ^b	.49 ^a	-						
Grup çalışmasıyla 'veri analizi becerilerini' geliştirmeye olan ihtiyacı,	-.01	-.12	-.24 ^a	-.26 ^a	.30 ^a	.38 ^a	-					
Grup çalışmasıyla 'yazılı biçimde bilgiyi sunma becerisini' geliştirmeye olan ihtiyacı,	-.29 ^a	-.03	-.14	-.21 ^b	.51 ^a	.41 ^a	.35 ^a	-				
Grup çalışmasıyla 'sözlü sunum becerilerini' geliştirmeye olan ihtiyacı,	-.64 ^a	-.20 ^b	-.33 ^a	-.21 ^b	.37 ^a	.30 ^a	.12	.38 ^a	-			
Grup çalışmasıyla 'gruptaki diğer üyelerle çalışabilme becerisini' geliştirmeye olan ihtiyacı,	-.17 ^b	-.62 ^a	-.34 ^a	-.24 ^a	.26 ^a	.35 ^a	.31 ^a	.32 ^a	.31 ^a	-		
Grup çalışmasıyla 'planlama ve örgütleme becerilerini' geliştirmeye olan ihtiyacı,	-.31 ^a	-.36 ^a	-.64 ^a	-.45 ^a	.39 ^a	.43 ^a	.34 ^a	.45 ^a	.39 ^a	.41 ^a	-	
Grup çalışmasıyla 'zaman yönetimi becerilerini' geliştirmeye olan ihtiyacı,	-.16	-.19 ^b	-.42 ^a	-.52 ^a	.51 ^a	.37 ^a	.36 ^a	.42 ^a	.32 ^a	.43 ^a	.56 ^a	-

a. Korelasyon 0.01 seviyesinde anlamlıdır.

b. Korelasyon 0.05 seviyesinde anlamlıdır.

Tablo 7a ve 7b, grup proje katılımcılarının proje ile ilgili geliştirdiği ve geliştirme ihtiyacı duyduğu becerileri ile grubu, projeyi ve kendilerini değerleyen düşünceleri arasındaki kısmi korelasyon sonuçlarını göstermektedir. **Grup proje katılımcılarının proje çalışması esnasında geliştirdiği** ‘problem çözme becerileri’ ($r=.19, p<.05$); ‘veri analizi becerileri’ ($r=.20, p<.05$); ‘gruptaki diğer üyelerle çalışabilme becerileri’ ($r=.41, p<.01$) ve ‘planlama ve örgütlenme becerileri’ ($r=.35, p<.01$), katılımcıların başka bir proje için aynı grupta çalışmayı istemeleriyle pozitif yönde koreledir. **Grup proje katılımcılarının proje çalışması esnasında geliştirdiği** ‘problem çözme becerileri’ ($r=.40, p<.01$); ‘araştırma yapma becerileri’ ($r=.23, p<.01$); ‘veri analizi becerileri’ ($r=.28, p<.01$); ‘yazılı biçimde bilgiyi sunma becerileri’ ($r=.22, p<.05$); ‘sözlü sunum becerileri’ ($r=.22, p<.05$); ‘gruptaki diğer üyelerle çalışabilme becerileri’ ($r=.21, p<.05$) ve ‘planlama ve örgütlenme becerileri’ ($r=.34, p<.01$) ve ‘zaman yönetimi becerileri’ ($r=.24, p<.01$), katılımcıların projenin sonucunu değerlemeleriyle pozitif yönde koreledir. **Grup proje katılımcılarının proje çalışması esnasında geliştirdiği** ‘problem çözme becerileri’ ($r=.30, p<.01$); ‘araştırma yapma becerileri’ ($r=.32, p<.01$); ‘veri analizi becerileri’ ($r=.35, p<.01$); ‘yazılı biçimde bilgiyi sunma becerileri’ ($r=.25, p<.01$); ‘sözlü sunum becerileri’ ($r=.32, p<.01$); ‘planlama ve örgütlenme becerileri’ ($r=.26, p<.01$) ve ‘zaman yönetimi becerileri’ ($r=.26, p<.01$), katılımcıların proje çalışmasıyla kendi öğrendiklerini değerlemeleriyle pozitif yönde koreledir. **Grup proje katılımcılarının proje çalışması esnasında geliştirdiği** ‘problem çözme becerileri’ ($r=.23, p<.05$); ‘araştırma yapma becerileri’ ($r=.21, p<.05$); ‘veri analizi becerileri’ ($r=.25, p<.01$); ‘yazılı biçimde bilgiyi sunma becerileri’ ($r=.22, p<.05$); ‘gruptaki diğer üyelerle çalışabilme becerileri’ ($r=.44, p<.01$); ‘planlama ve örgütlenme becerileri’ ($r=.39, p<.01$) ve ‘zaman yönetimi becerileri’ ($r=.22, p<.05$), katılımcıların proje çalışmasıyla grubun diğer üyelerinden öğrendiklerini değerlemeleriyle pozitif yönde koreledir. **Grup proje katılımcılarının proje çalışması esnasında geliştirdiği** ‘problem çözme becerileri’ ($r=.36, p<.01$); ‘araştırma yapma becerileri’ ($r=.37, p<.01$); ‘veri analizi becerileri’ ($r=.23, p<.05$); ‘yazılı biçimde bilgiyi sunma becerileri’ ($r=.36, p<.01$); ‘sözlü sunum becerileri’ ($r=.19, p<.05$); ‘gruptaki diğer üyelerle çalışabilme becerileri’ ($r=.18, p<.05$) ve ‘planlama ve örgütlenme becerileri’ ($r=.21, p<.05$) ve ‘zaman yönetimi becerileri’ ($r=.23, p<.01$), katılımcıların bireysel olarak gruba katkılarıyla pozitif yönde koreledir. **Grup proje katılımcılarının proje çalışması esnasında geliştirdiği** ‘problem çözme becerileri’ ($r=.26, p<.01$); ‘veri analizi becerileri’ ($r=.18, p<.05$); ‘yazılı biçimde bilgiyi sunma becerileri’ ($r=.21, p<.05$); ‘gruptaki diğer üyelerle çalışabilme becerileri’ ($r=.39, p<.01$) ve ‘planlama ve örgütlenme becerileri’ ($r=.39, p<.01$) ve ‘zaman yönetimi

becerileri' ($r=.23$, $p<.05$), birlikte çalıştıkları grubu değerlemeleriyle pozitif yönde koreledir.

Grup proje katılımcılarının proje çalışması esnasında geliştirme ihtiyacı duydukları 'veri analizi becerileri'($r= -.19$, $p<.05$); 'yazılı biçimde bilgiyi sunma becerileri' ($r= -.22$, $p<.05$); 'sözlü sunum becerileri ($r= -.25$, $p<.01$); 'gruptaki diğer üyelerle çalışabilme becerileri'(= $r= -.37$, $p<.01$); 'planlama ve örgütleme becerileri' ($r= -.34$, $p<.01$) ve 'zaman yönetimi becerileri' ($r= -.26$, $p<.01$), katılımcıların başka bir proje için aynı grupta çalışmayı istemeleriyle negatif yönde koreledir. **Grup proje katılımcılarının proje çalışması esnasında geliştirme ihtiyacı duydukları** 'problem çözme becerileri' ($r= -.24$, $p<.01$); 'veri analizi becerileri'(= $r= -.21$, $p<.05$); 'yazılı biçimde bilgiyi sunma becerileri'(= $r= -.18$, $p<.05$); 'sözlü sunum becerileri ($r= -.21$, $p<.05$); 'planlama ve örgütleme becerileri' ($r= -.28$, $p<.01$) ve 'zaman yönetimi becerileri'(= $r= -.22$, $p<.05$), katılımcıların projenin sonucunu değerlemeleriyle negatif yönde koreledir. **Grup proje katılımcılarının proje çalışması esnasında geliştirme ihtiyacı duydukları** 'problem çözme becerileri' ($r= -.27$, $p<.01$); 'araştırma yapma becerileri' ($r= -.26$, $p<.01$); 'veri analizi becerileri' ($r= -.23$, $p<.05$); 'yazılı biçimde bilgiyi sunma becerileri' ($r= -.27$, $p<.01$); 'sözlü sunum becerileri ($r= -.28$, $p<.01$) ve 'planlama ve örgütleme becerileri' ($r= -.32$, $p<.01$), katılımcıların proje çalışmasıyla kendi öğrendiklerini değerlemeleriyle negatif yönde koreledir. **Grup proje katılımcılarının proje çalışması esnasında geliştirme ihtiyacı duydukları** 'araştırma yapma becerileri'(= $r= -.20$, $p<.05$); 'veri analizi becerileri' ($r= -.25$, $p<.01$); 'yazılı biçimde bilgiyi sunma becerileri' ($r= -.20$, $p<.05$); 'sözlü sunum becerileri ($r= -.19$, $p<.05$); 'gruptaki diğer üyelerle çalışabilme becerileri' ($r= -.38$, $p<.01$); 'planlama ve örgütleme becerileri'(= $r= -.35$, $p<.01$) ve 'zaman yönetimi becerileri' ($r= -.23$, $p<.01$), katılımcıların proje çalışmasıyla grubun diğer üyelerinden öğrendiklerini değerlemeleriyle negatif yönde koreledir. **Grup proje katılımcılarının proje çalışması esnasında geliştirme ihtiyacı duydukları** 'problem çözme becerileri'(= $r= -.23$, $p<.05$); 'yazılı biçimde bilgiyi sunma becerileri' ($r= -.31$, $p<.01$) ve 'planlama ve örgütleme becerileri' ($r= -.20$, $p<.05$), katılımcıların bireysel olarak gruba katkılarıyla negatif yönde koreledir. **Grup proje katılımcılarının proje çalışması esnasında geliştirme ihtiyacı duydukları** 'yazılı biçimde bilgiyi sunma becerileri' ($r= -.19$, $p<.05$); 'sözlü sunum becerileri ($r= -.20$, $p<.05$); 'gruptaki diğer üyelerle çalışabilme becerileri'(= $r= -.31$, $p<.01$); 'planlama ve örgütleme becerileri'(= $r= -.32$, $p<.01$) ve 'zaman yönetimi becerileri' ($r= -.20$, $p<.05$), birlikte çalıştıkları grubu değerlemeleriyle negatif yönde koreledir. Bu sonuçlara göre **Hipotez 2a-f** ve **Hipotez 3a-f** hipotezleri kabul edilecektir.

4.SONUÇ VE TARTIŞMA

Grup proje çalışmasındaki katılımcıların, proje başlangıcında ve proje sonunda düşünceleri ile katılım yılı ve proje çalışması esnasında katılımcıların geliştirdiği ve gelişime ihtiyaç duydukları becerilerine ilişkin düşünceleri ile katılım yılı arasındaki ilişki ki-kare testiyle araştırılmıştır. Grup proje katılımcılarının, proje ile ilgili geliştirdiği ve geliştirme ihtiyacı duyduğu becerileri ile grubu, projeyi ve kendilerini değerleyen düşünceleri arasındaki ilişki ise kısmi korelasyon ile aranmıştır. Ki-kare analizleri sonucu, öğrencilerin proje başlangıcı ile sonu düşüncelerinin ve proje çalışması esnasında katılımcıların geliştirdiği ve gelişime ihtiyaç duydukları becerilerine ilişkin düşüncelerinin katılım yılına göre anlamlı bir farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Ayrıca grup proje katılımcılarının, proje ile ilgili geliştirdiği ve geliştirme ihtiyacı duyduğu becerilerine dair düşünceleri ile grubu, projeyi ve kendilerini değerleyen düşünceleri arasında ilişki olduğu belirlenmiştir.

Çalışmadan elde edilen sonuçlar aşağıdaki gibi özetlenebilir:

1. Proje başlangıcında ‘bağımsız çalışabilme’ haricindeki diğer alanlarla ilgili 2006/2007 yılındaki katılımcıların düşünceleri, 2005/2006 yılındakilerine göre daha olumludur (Tablo3).
2. Proje sonunda ‘kendine olan güven’ ile ‘bağımsız çalışabilme’ haricindeki diğer alanlarla ilgili 2006/2007 yılındaki katılımcıların düşünceleri, 2005/2006 yılındakilerine göre daha olumludur (Tablo4).
3. Grup proje çalışmasıyla geliştirilen becerilerden ‘yazılı biçimde bilgiyi sunma’ ile ‘sözlü sunum becerilerinin’ haricindeki diğer alanlardaki beceri gelişimleri ile ilgili düşünceler 2006/2007 yılındaki katılımcılarda, 2005/2006 yılındakilerine göre daha yüksektir (Tablo5).
4. Grup proje çalışmasıyla gelişime ihtiyaç duyulan becerilerden ‘veri analizi becerileri’, ‘yazılı biçimde bilgiyi sunma becerileri’, ‘sözlü sunum becerileri’ ve ‘gruptaki diğer üyelerle çalışabilme becerileri’ haricindeki diğer alanlardaki beceri gelişim ihtiyacı ile ilgili düşünceler, 2005/2006 yılındaki katılımcılarda 2006/2007 yılı katılımcılarına göre daha yüksektir (Tablo6).
5. Katılımcıların proje çalışmasıyla; ‘aynı grupta tekrar çalışmayı istemeleri’ ile ‘araştırma yapma’, ‘yazılı biçimde bilgiyi sunma’, ‘sözlü sunum’ ve ‘zaman yönetimi’ becerilerindeki gelişim arasında ilişki elde edilmemiştir. Katılımcıların, ‘proje çalışmasıyla kendi öğrendiklerini değerlemeleri’ ile ‘gruptaki diğer üyelerle çalışabilme becerisindeki’ gelişim arasında da ilişki bulunmamıştır. Katılımcıların,

‘proje çalışmasıyla grubun diğer üyelerinden öğrendiklerini değerlemeleri’ ile ‘sözlü sunum becerilerindeki’ gelişim arasında ilişki yoktur. Katılımcıların, ‘birlikte çalıştıkları grupta ilgili değerlemeleri’ ile ‘araştırma yapma’ ve ‘sözlü sunum’ becerilerindeki gelişim arasında da bir ilişki bulunamamıştır. Bunun dışındaki değişkenler arasında ise pozitif ve anlamlı bir ilişki elde edilmiştir. Yani katılımcıların grupta, projeye ve bireysel olarak kendileriyle ilgili değerlemeleri olumlu oldukça, ilgili grup becerilerindeki gelişimlerine dair düşünceleri de olumlu yönde gelişmektedir-ilişki elde edilmeyen grup becerileri gelişimleri hariç (Tablo7a ve Tablo7b) .

6. Katılımcıların ‘tekrar aynı grupta çalışmayı istemeleri’ ile ‘problem çözme’ ve ‘araştırma yapma’ becerilerindeki gelişim ihtiyacı arasında ilişki yoktur. Katılımcıların ‘projenin sonucunu değerlemeleri’ ile ‘araştırma yapma’ ve ‘gruptaki diğer üyelerle çalışabilme’ becerilerindeki gelişim ihtiyacı arasında da ilişki bulunamamıştır. Katılımcıların ‘proje çalışmasıyla kendi öğrendiklerini’ değerlemeleri ile ‘gruptaki diğer üyelerle çalışabilme’ ve ‘zaman yönetimi’ becerilerindeki gelişim ihtiyacı arasında ilişki yoktur. Katılımcıların ‘proje çalışmasıyla grubun diğer üyelerinden öğrendiklerini’ değerlemeleri ile ‘problem çözme’ becerilerindeki gelişim ihtiyacı arasında ilişki yoktur. Katılımcıların ‘bireysel olarak gruba katkıları’ ile ‘araştırma yapma’, ‘veri analizi’, ‘sözlü sunum’, ‘gruptaki diğer üyelerle çalışabilme’ ve ‘zaman yönetimi’ becerilerindeki gelişim ihtiyacı arasında ilişki yoktur. Son olarak katılımcıların ‘birlikte çalıştıkları grupta’ ilgili değerlemeleriyle, ‘problem çözme’, ‘araştırma yapma’ ve ‘veri analizi’ becerilerindeki gelişim ihtiyacı arasında ilişki elde edilmemiştir. Bunun dışındaki değişkenler arasında ise negatif ilişki elde edilmiştir. Yani katılımcıların grupta, projeye ve bireysel olarak kendileriyle ilgili değerlemeleri olumlu oldukça, ilgili grup becerilerindeki gelişim ihtiyacını tanımlamaları ile ilgili düşünceleri de olumsuz yönde gelişmektedir-ilişki elde edilmeyen gelişim ihtiyacı duyulan beceriler hariç (Tablo7a ve Tablo7b).

KAYNAKLAR

- Bourner, Jill ve Diğerleri (2001). First-year Undergraduate Experiences of Group Project Work. *Assessment&Evaluation in Higher Education*, Vol.26, No.1: 19–39
- Büyüköztürk, Şener (2002). Sosyal Bilimler için Veri Analizi El Kitabı. 2.Baskı. Ankara: Pegem Yayıncılık
- Crosby, Joy (1996). Learning in Small Groups. *Medical Teacher*, Vol.18, No.3: 189–202
- Diñer, Ömer ve Yahya Fidan (1996). İşletme Yönetimi. 1. Baskı. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş.
- Garvin, J.W. ve Diğerleri (1995). Group Projects for First-Year University Students: An Evaluation. *Assessment&Evaluation in Higher Education*, Vol.20, Issue:3: 273–288
- Heimlich, Joe E. (1996). Constructing Group Learning. *New Directions for Adult and Continuing Education*, No.71: 41–49
- Karatepe, Selma (2005). Örgütsel Davranış Boyutlarından Seçmeler. İçinde Mehmet Tikici (Editör). 'Örgütlerde Gruplar' (173–203), Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- Koçel, Tamer (1993). İşletme Yöneticiliği. 4.Baskı. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş.
- London, Manuel ve Valerie I. Sessa (2007). How Groups Learn, Continuously. *Human Resource Management*, Vol.46, No.4: 651–669
- Mills, Paul (2003). Group Project Work with Undergraduate Veterinary Science Students. *Assessment&Evaluation in Higher Education*, Vol.28, No.5:527–538
- Mills, Paul C. ve Peter F. Woodall (2004). A Comparison of the Responses of First and Second Year Veterinary Science Students to Group Project Work. *Teaching in Higher Education*, Vol.9, No.4:477–489
- Will, Anne M. (1997). Group Learning in Workshops. *New Directions for Adult and Continuing Education*, No.76: 33–40

